

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E

Národní technická knihovna

National Technical Library

210 mm

Akvizice e-knih Národní technickou knihovnou pro konsorcium CzechELib

Tereza Tůmová, Jiří Jirát

Konference INFORUM

Praha

30. 5. 2018

Proč?

- Změna okamžiku platby za elektronické informační zdroje v rámci Národního licenčního centra CzechELib:

výdaje až v roce nákladů

NTK zbyly naplánované prostředky v r. 2017 ve výši cca 15 mil. Kč

- Výhody:
  - přístup k objemným kolekcím e-knih
  - otestování nových modelů konsorciálního nákup e-knih
  - podpoření vyjednávání CzechELib:
    - pokračování největších časopiseckých konsorcií (Elsevier, Springer, Wiley)
    - vznik nového (Taylor & Francis)

Modely akvizice

- Springer: „prostý“ nákup tzv. frontlistu za r. 2017
- Modely založené na „důkazu využití“
  - Elsevier: Evidence based selection (EBS)
  - Wiley: Usage based collection management (UBCM)
  - Taylor & Francis: Evidence based selection (EBS)

Jak funguje model EBS/UBCM

na konci r. 2017: platba předem za cca 10 % e-knih, které budou v r. 2018 přístupné

během r. 2018:
přístup k rozsáhlé kolekci

na konci r. 2018
zůstanou jen tituly
v hodnotě platby

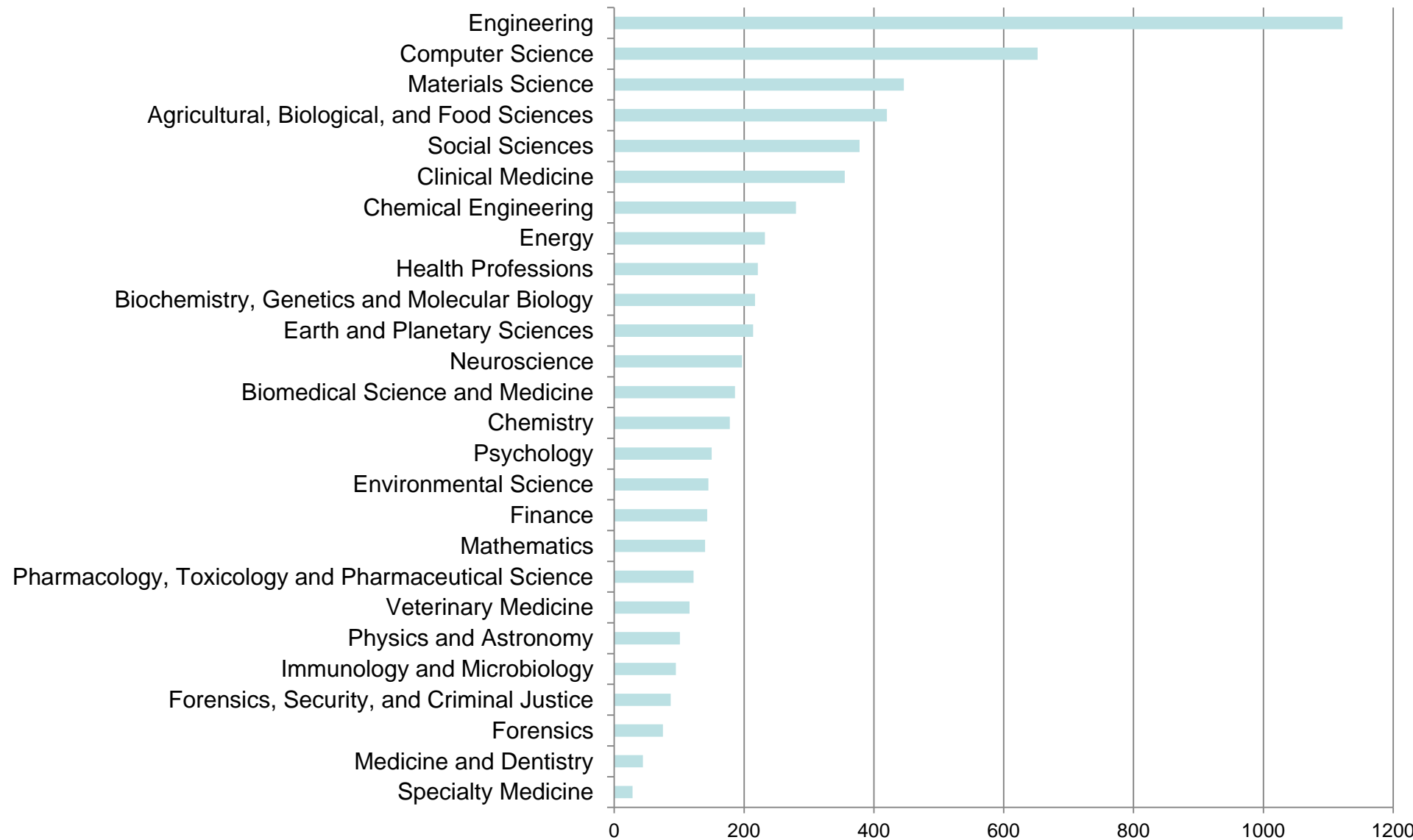
konsorciální nákup často obsahuje dohodnutý násobný faktor,
tj. kniha s jednotkovou cenou 100 EUR stojí pro konsorcium 500 EUR
(ale je přístupná celému konsorciu, např. 20 institucím)

Velikost konsorcií

Vydavatel	Počet institucí v konsorciu	Platba	Počet zpřístupněných titulů během 2018
Elsevier	74	110 000 EUR	6 344*
Springer	68	110 000 EUR	4 118 (trvale)
Wiley	50	126 500 USD	3 387*
Taylor & Francis	16	130 000 GBP	5 435* (cca 3 708 STM, cca 1 727 SSH)

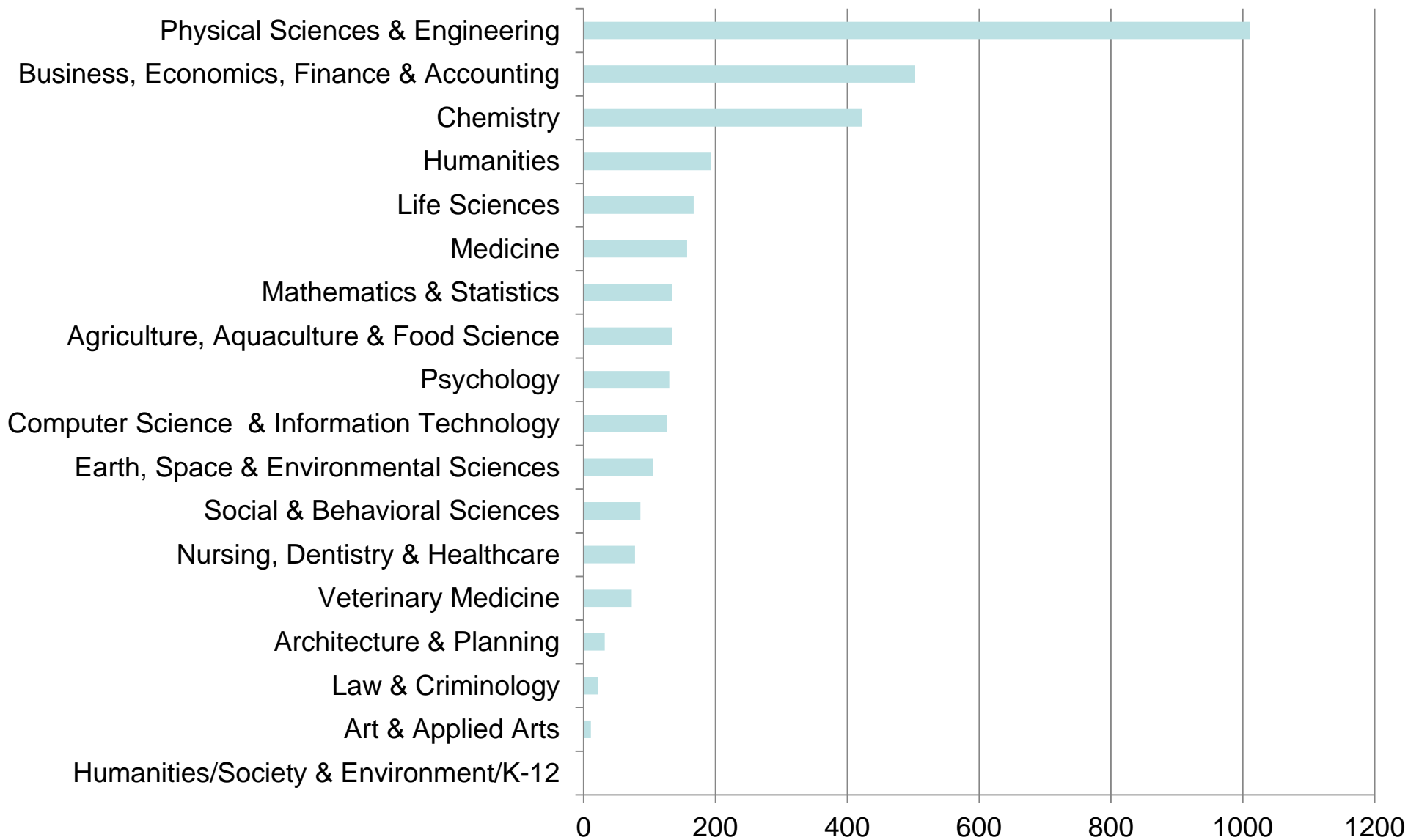
Elsevier EBS – oborové pokrytí (tituly z let 2007-2015)

Počet titulů

Wiley UBMC – oborové pokrytí (2015-2017)

Počet titulů

Springer - frontlist 2017, oborové pokrytí

Počet titulů

0 200 400 600 800 1000 1200

Engineering

Medicine

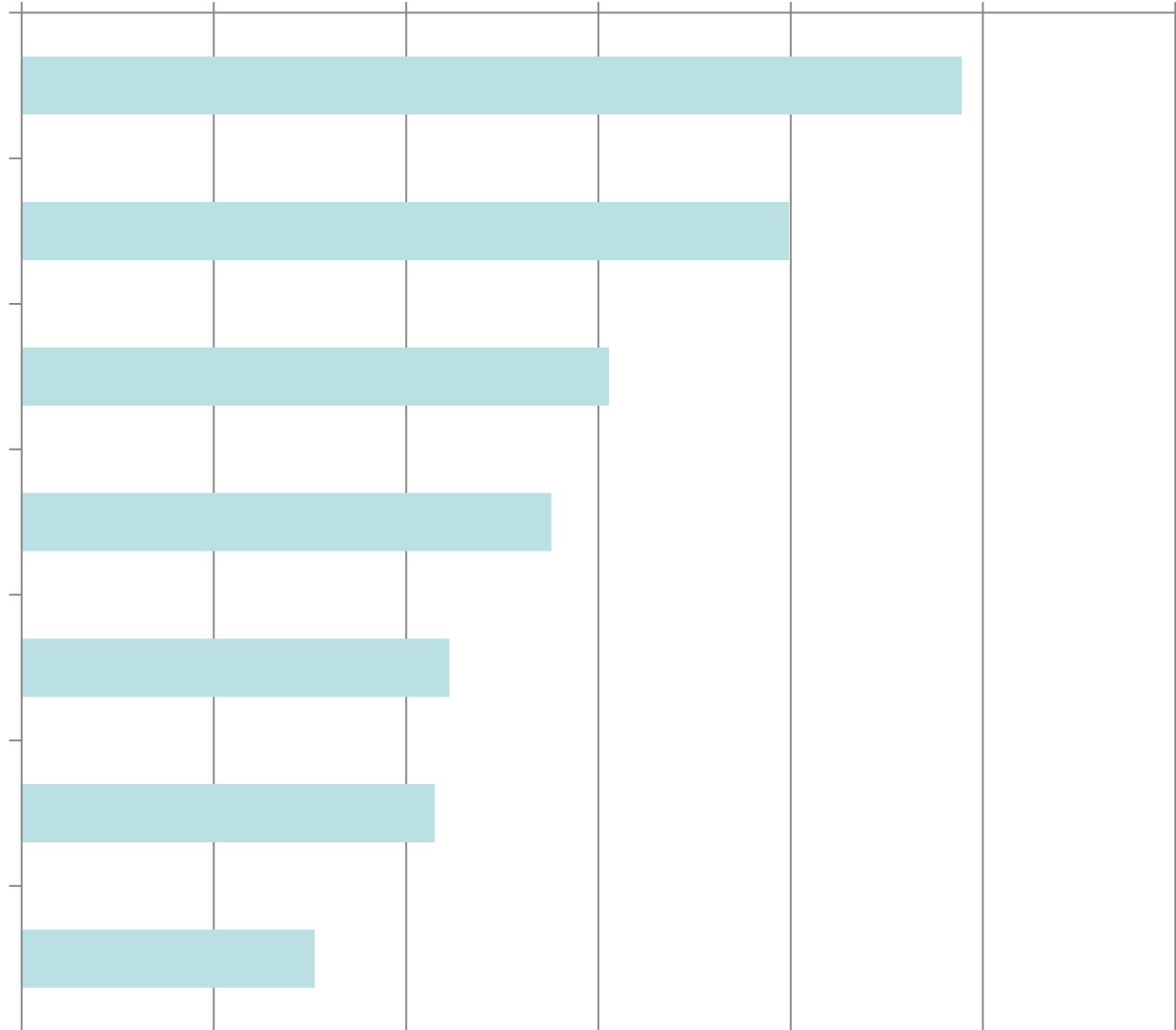
Biomedical and life sciences

Social sciences

Business and management

Earth and enviromental science

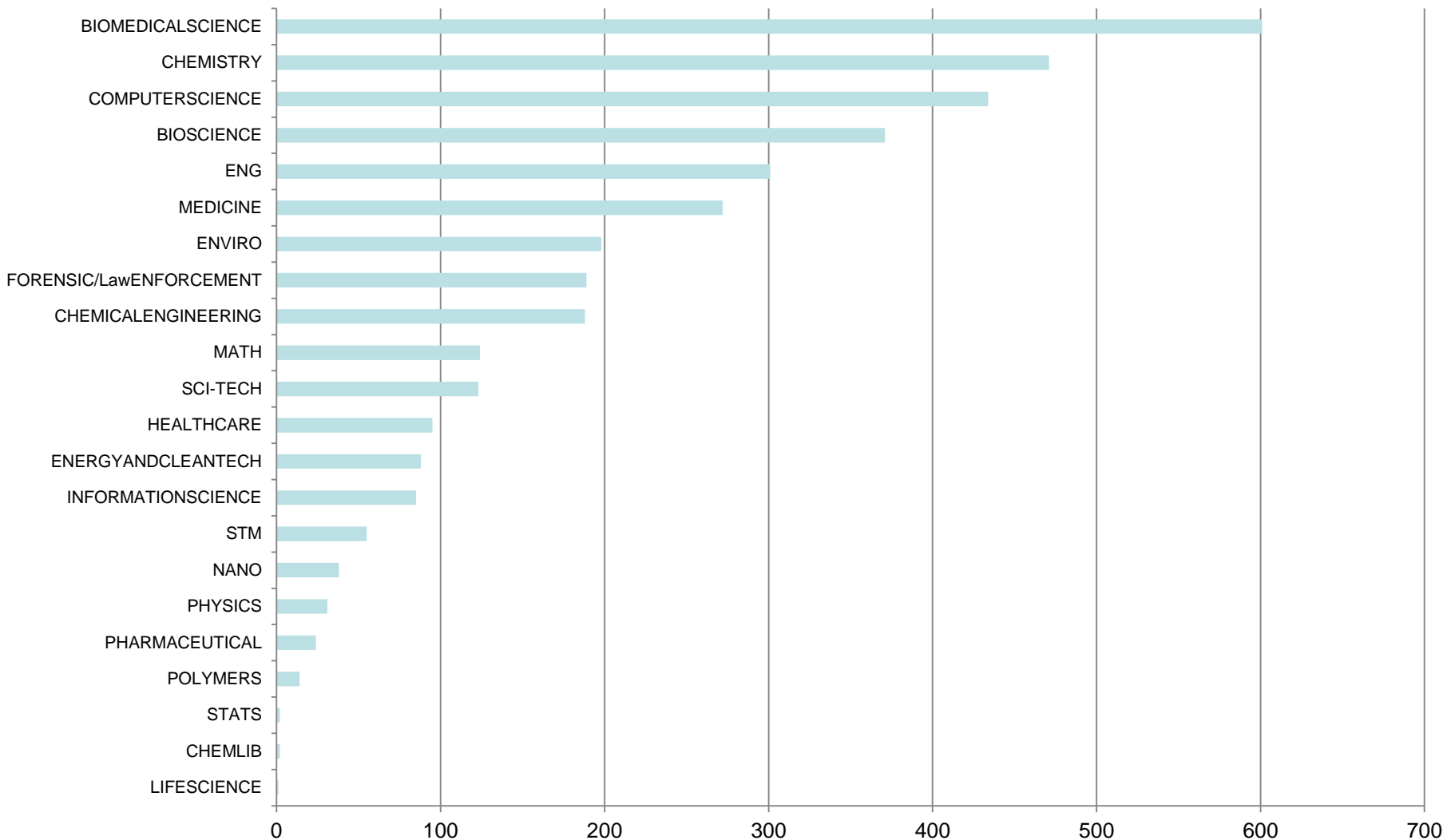
Chemistry and materials science

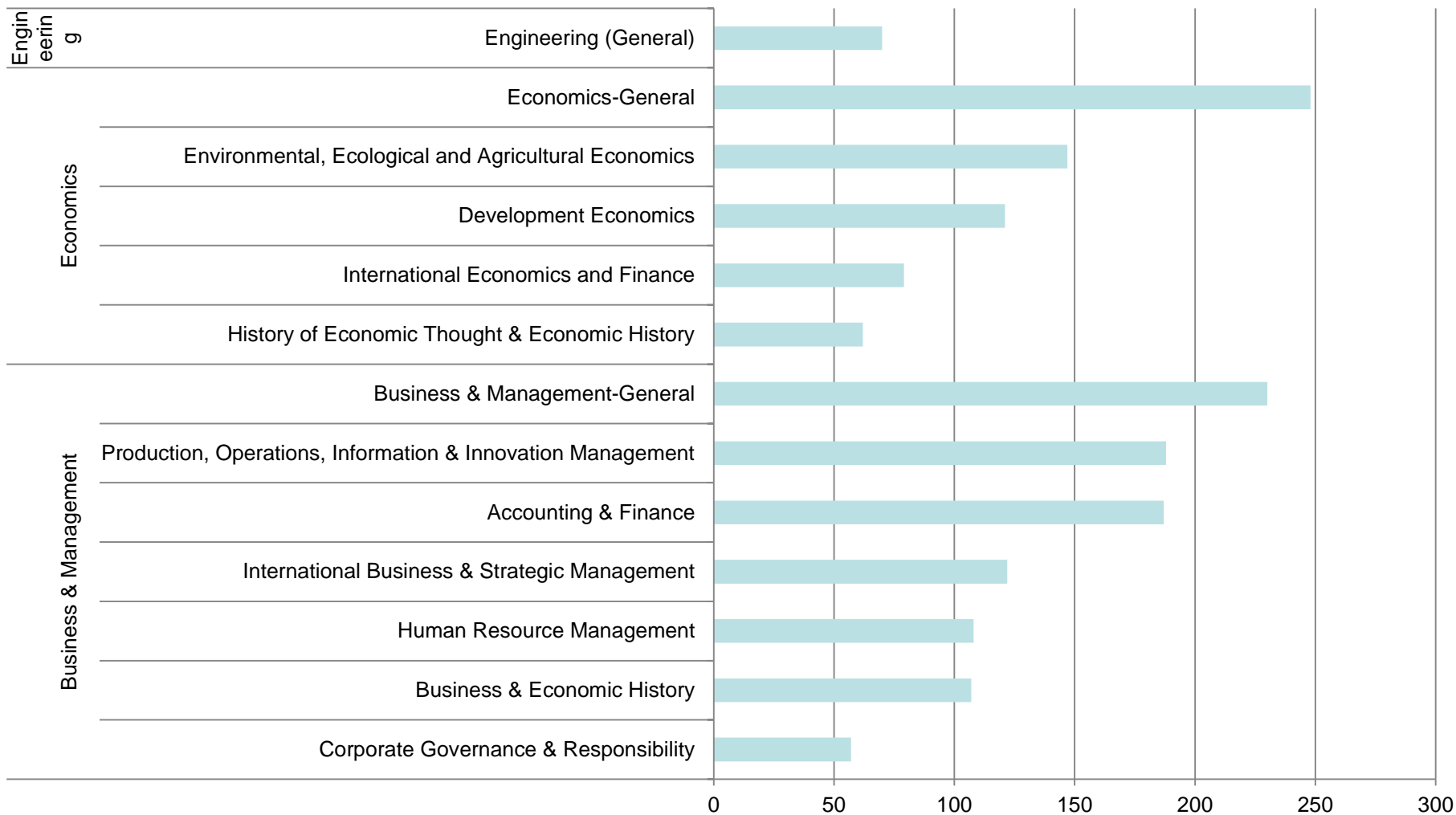
Taylor & Francis / CRCPress EBS (2011-2017)

Taylor & Francis – počty titulů v STM kolekcích

Taylor & Francis EBS (2011-2017)

Taylor & Francis - počet titulů v SSH kolekcích

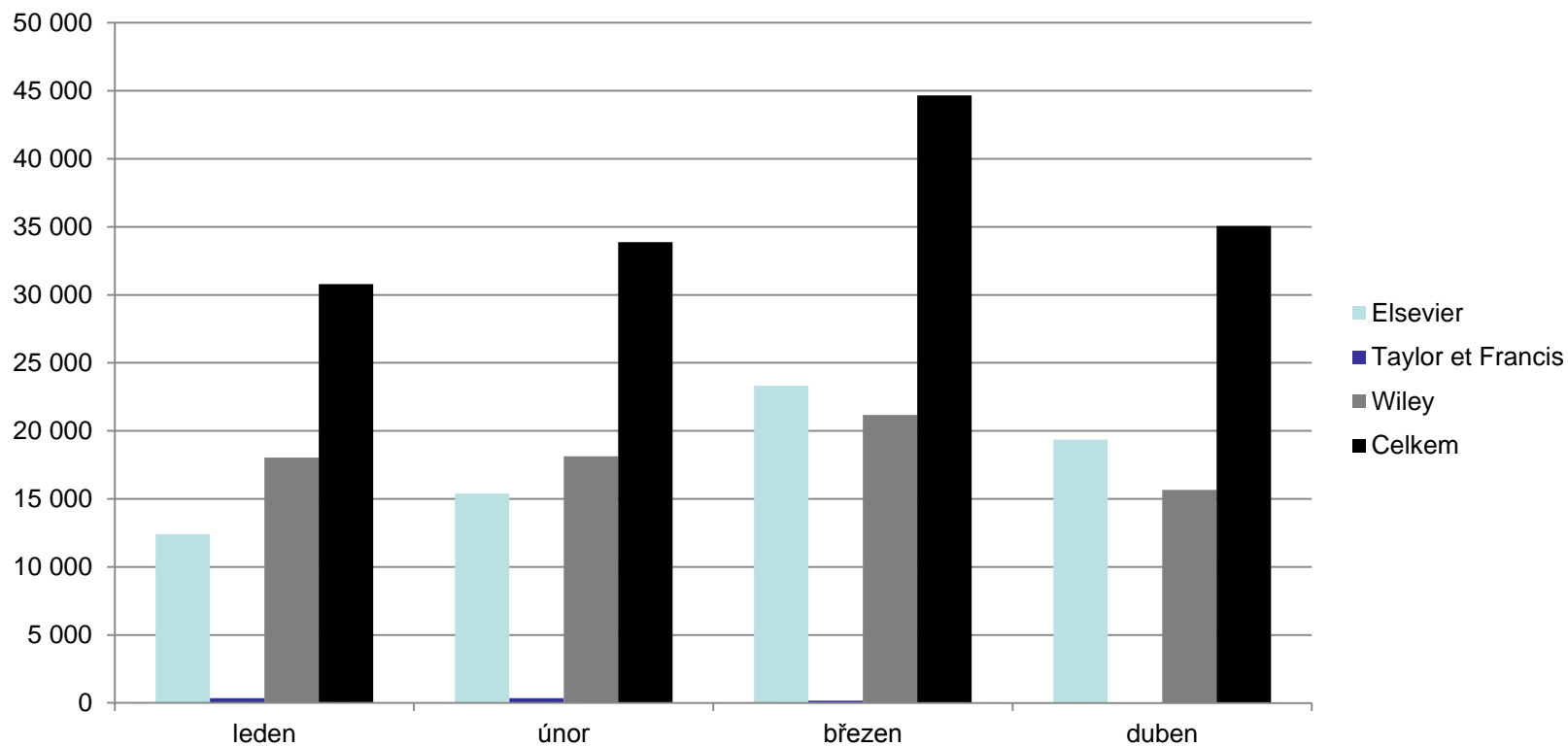

Jak vybrat, co ponechat?

Vydavatel	Počet titulů během 2018	Přibližný počet titulů, který zůstane po 2018
Elsevier	6 344	110 - 120
Wiley	3 387	cca 900
Taylor & Francis	5 435 (cca 3 708 STM, cca 1 727 SSH)	cca 500 až 1 000 (podle podílu SSH – jsou levnější)

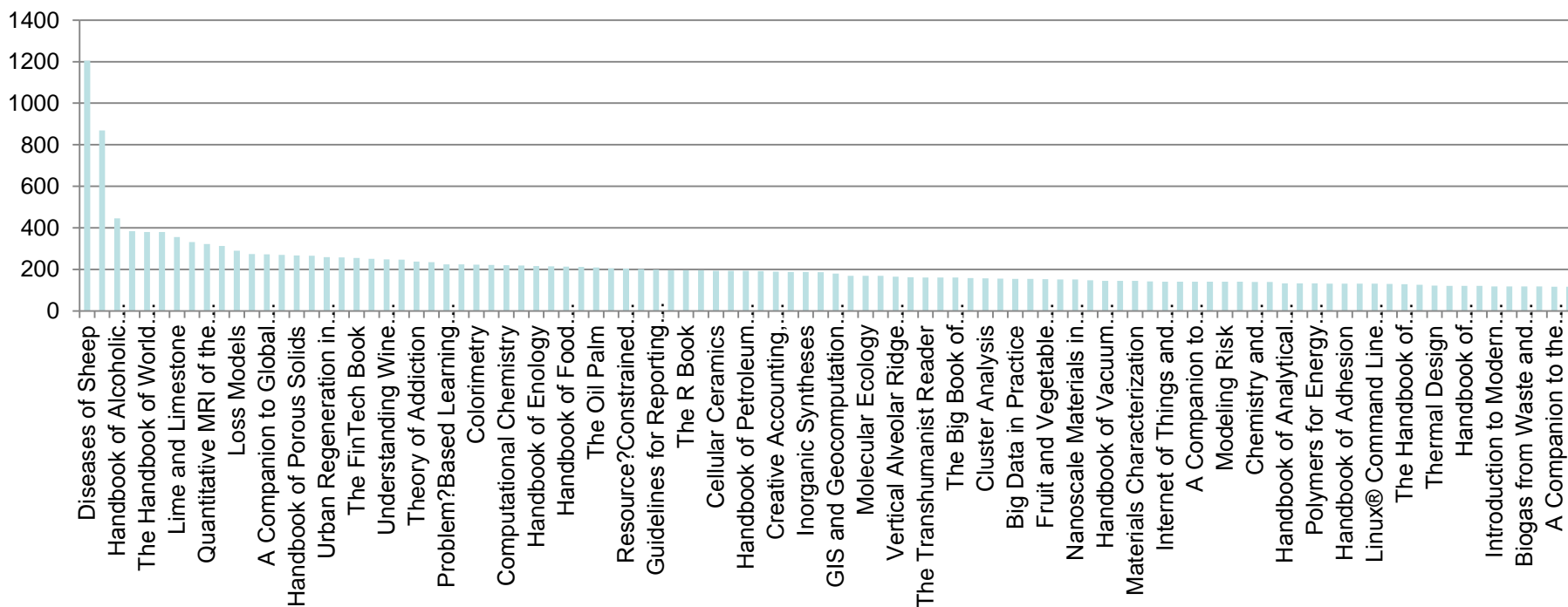
Využití leden až duben 2018

Počet stažených titulů k 1. 5. 2018

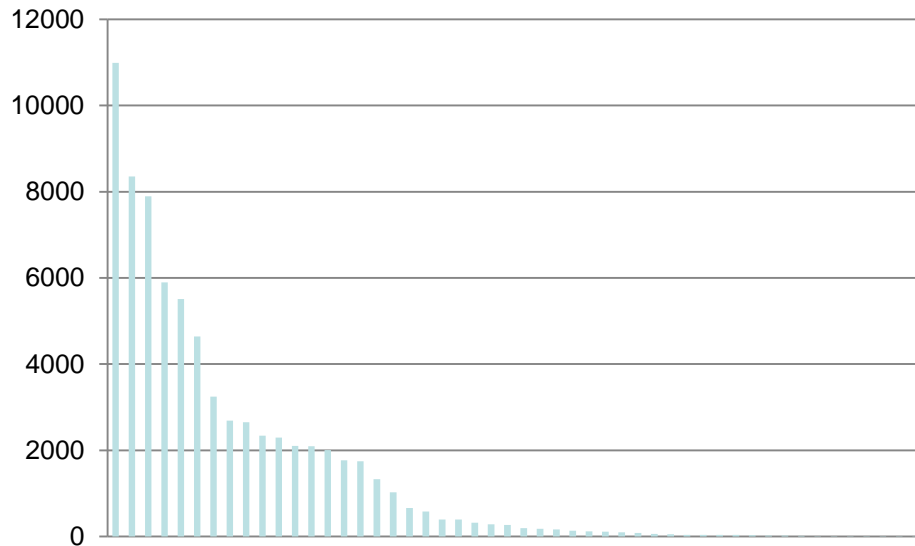
Varianta 1: Prostý výběr podle počtu stažených kapitol za celé konsorcium

- Nevýhoda: může být silně ovlivněno „klikáním“ z jedné instituce
100 nejstahovanějších kapitol - Wiley

Varianta 2: Výběr maximálně využívaných titulů z každé instituce

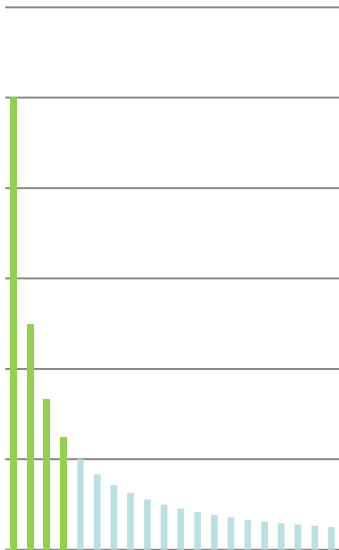
Počty stažených kapitol dle institucí

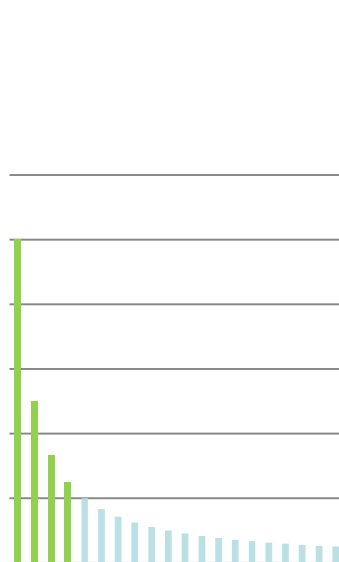
- Nevýhoda: dostane se i na ty, které to nezaujalo
- Otázky:
  - Jak stanovit počet titulů na každou instituci?
  - Poměrově podle FTE?
  - Nebo podle platby v konsorciu časopisů?
  - Stanovit globální mezní práh? (tj. prakticky jako Varianta 1)

Varianta 3: Titul musí být využit min. N institucemi (+ min. práh využívanosti P)

Instituce 1

Instituce 2

- Nevýhoda: jak „spravedlivě“ nastavit N a P ?

- Otázky:

- Zohledňovat např. počty studentů STEM a SSH?

- Pokusit se mapovat obory studia na obory vydavatelů (jak? - tohle příliš nejde)

Varianta 4: Instituce si samy vyberou tituly, které chtějí

- Otázky:
- Kolik titulů může každá instituce požadovat? (variace na Variantu 2 nebo Variantu 3)
- Nevýhody: organizačně velmi náročné

Další možnosti: kombinace požadovaných titulů a údajů o využívanosti

- Každá instituce nahlásí seznam požadovaných titulů.
- Zbytek doplnit podle využívanosti (opět Varianta 1 nebo 2?)

- Otázky:
- Kolik knih může instituce požadovat?
- Jak nastavit váhu jednotlivých Variant?

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E

Národní technická knihovna
National Technical Library

210 mm

Děkuji za pozornost a Vaše otázky

Tereza.Tumova@techlib.cz